

Nr 16.

Av herr **Wistrand m. fl.**, om *ändrade bestämmelser angående utskänkning av rusdrycker i samband med vissa föreställningar.*

Enligt gällande föreskrifter i 5 kap. 3 § i Kungl. Maj:ts förordning angående försäljning av rusdrycker den 18 juni 1937 får utskänkning ej ske i lokal, där föreställning av visst slag (offentligt skådespel, varieté- eller cirkusföreställning eller — — — annan föreställning, till vilken allmänheten har tillträde) äger rum. Från utskänkingsförbudet har dock uppställts undantag för konsert. Med dylik konsert avses enligt motiven till hithörande bestämmelse ej enbart utförande av instrumentalmusik, utan även sång. Sång till luta och kvartettsång få även förekomma i samband med utskänkning av rusdrycker.

Redan genom kungörelse den 1 maj 1896 infördes i 1895 års brännvinsförsäljningsförordning förbud mot utskänkning av spritdrycker i samband med s. k. varietéföreställningar, skådespel och andra dylika offentliga tillställningar. Såsom grund för detta förbud angavs, att ifrågavarande föreställningar medförde ett ökat förtärande av spritdrycker och en lockelse till osedlighet på grund av beskaffenheten av de vid föreställningarna framförda prestationerna. Denna grund synes alltfört motivera motsvarande bestämmelse i gällande rusdrycksförsäljningsförordning.

Det i förevarande bestämmelse uppställda förbudet är dock ej ovillkorligt, utan enligt paragrafens sista punkt kan länsstyrelse för särskilda fall medgiva rätt till utskänkning vid ovan angivna föreställningar.

Emellertid synes detta utskänkingsförbud vara alltför rigoröst särskilt med hänsyn till fall, som å senaste tid varit föremål för rättslig prövning. Stockholms rådhusrätt hade våren 1944 att taga ställning till följande fall.

En person, som med vederbörligt tillstånd utövade utskänkning av vin å en restaurang i Stockholm, hade i samband med utskänkningen anordnat underhållning förutom med orkestermusik och sång med pianoackompanjemang jämväl med uppläsning av dikter. Dessa senare voro alster av den danske författaren Kaj Munk.

Genom utslag den 8 maj 1944 (nr 31, 2:a avd.) fälldes anordnaren till ansvar, emedan underhållningen icke kunde hänföras till sådan konsert, vid vilken utskänkning finge äga rum.

Rådhusrättens utslag var emellertid ej enhälligt. En ledamot anförde avvikande mening och anförde bl. a.: "Vidkommande målet i övrigt, så när ifrågavarande underhållning, enligt vad utrett är, utgjorts av, förutom orkestermusik, till huvudsaklig del sång med pianoackompanjemang,

samt de olika sångnumren icke, såvitt visats, framförts på sådant sätt att underhållning därigenom förlorat karaktären av konsert,

och den omständigheten, att uppläsning av dikter därjämte i mindre utsträckning förekommit, icke skäligen kan anses medföra att underhållningen är att anse såsom sådan tillställning, vid vilken enligt föreskrift i 5 kap. 3 § i kungl. förordningen den 18 juni 1937 angående försäljning av rusdrycker utskänkning av dylika drycker ej må äga rum utan särskilt medgivande,

alltså finner jag åklagarens i denna del av målet förda talan icke kunna bifallas.”

Med hänsyn till den konstnärliga halten av ifrågavarande uppläsning synes det tämligen inkonsekvent att jämställa detta slag av underhållning med varieté, i all synnerhet som de konserter, för vilka tillstånd ej erfordras och som utföras i samband med utskänkning, ofta kunna vara av betydligt mindre konstnärlig art.

Hade ifrågavarande dikter varit tonsatta och sjungits vid tillfället i fråga, hade vederbörande sannolikt undgått ansvar. Hur domstolen skulle ställt sig för den händelse uppläsningen skett i form av s. k. melodram — recitation med orkesterackompanjemang — är svårare att bedöma vid avsaknad av praxis på området. Med hänsyn till det musikaliska inslaget är det visserligen ej uteslutet, att underhållningen kunnat anses såsom konsert, men detta är tveksamt, då uppläsningen är så att säga det centrala i ett dylikt framförande.

Med hänvisning till förevarande rättsfall synes en viss uppmjukning i paragrafens föreskrifter böra ske i sådan riktning, att även annan underhållning (än konsert) av mera konstnärlig halt får äga rum utan särskilt tillstånd i samband med utskänkning av rusdrycker. Som härovan antytts, måste det te sig som tämligen otillfredsställande, att en innehavare av utskänkingsrättigheter måste söka länsstyrelsens tillstånd för att anordna underhållning medelst uppläsning av en skönlitterär författares alster, då han utan sådant tillstånd får låta utföra sång och musik av i många fall betydligt enklare slag.

Stockholms rådhusrätt har i ett annat mål såsom i samband med utskänkning tillståndsfördrande föreställning jämlikt förevarande paragraf rubricerat underhållning av dels en artist, vilken imiterat fågellåten med munnen och utfört musikstycken med tillhjälp av vissa till exekverande av musik normalt ej avsedda föremål, dels ock en artist, vilken vid utförande av sångnummer imiterat tre kända skådespelare och en vissångare. Nämda utslag hade dragits under Svea hovrätts prövning, vilken ej funnit skäl göra ändring i rådhusrättens fällande utslag. (Hovrättens utslag givet den 17 oktober 1944.)

Av handlingarna i målet har inhämtats, att ifrågavarande underhållning anordnats såsom mellanslag i det ordinarie konsertprogrammet. Sålunda hade de båda artisterna uppträtt vardera en gång per kväll under den tid underhållningsprogrammet uppfördes. Utan att grunden för ifrågavarande förbud

skulle behöva rubbas, synes därför en lättnad i detta kunna ske på så sätt, att enstaka uppträdanden av varietébetonad karaktär få äga rum i samband med underhållning, som i övrigt utgöres av konsert.

För den händelse bestämmelser av antytt slag komma att införas, äro förevarande föreställningar dock ej undandragna myndigheternas kontroll. Enligt 23 § i Särskilda ordningsföreskrifter för Stockholm gäller, att tillstånd erfordras för sådan musikalisk tillställning, vid vilken utskänkning av rusdrycker enligt lag är tillåten. Liknande lokala ordningsstadganden torde finnas även annorstädes och kunna i allt fall rekommenderas vid en eventuell författningsändring.

Med hänvisning till ovanstående hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att utredning måtte verkställas om och i vilken utsträckning gällande bestämmelser i 5 kap. 3 § rusdrycksförsäljningsförordningen böra underkastas omarbetning i sådan riktning, att utskänkning av rusdrycker må äga rum även i samband med sådana nummer av soarébetonad karaktär, som icke kunna direkt hänföras till konsert.

Stockholm i januari 1945.

Karl Wistrand.

Gösta Siljeström.

K.-A. Westman.

Olof Carlsson.

Gust. Björkman.

Ragnar Helgesson.

Axel Mannerskantz.

G. W. Källman.

William Linder.

Ivar Ekströmer.

Sven Boman.